UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XLI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

nulla facta mentione de dote, matrimonium contra
hendo non dicetur per mulierem dos illa tacitè con
ſtituta marito quoad effectum, ut maritus illam poſ-
ſit lucrari, muliere decedente in matrimonio ſine li-
beris, ut tradit Alex. in d. conſi. 122. ¶ Præterea, & ul-
59 timo† conſiderandum eſt, ꝙ ex quo Fauſtina præde-
ceſſit teſtatori, Diana iure accreſcēdi in totum, & in
ſolidum fuit hæres non aliter, ac ſi ipſa ſola fuiſſet in
totum à patre hæres inſtituta adeò, ꝙ adeundo hære-
ditatem ſibi etiā inuitæ pars illa accreuit, quam Fau-
ſtina ipſa habitura fuiſſet, ut in l. unica. §. his ita diffini
tis. C. de caduc. toll. l. qui ex duabus. in fi. ff. de acquir.
hæred. l. ſi duo. eodem tit. & l. Titius, & Seius. ff. de hæ
60 red. inſtit. Et iō infertur, † ꝙ legatum factum de tribus
millibus pro dote ipſi Dianæ fuit inutile, & nullū, nā
quando unus tantum fuit hæres inſtitutus, ſi in teſta-
mento teſtator ei legatum fecerit, illud eſt inutile, &
nullum, quia hęredi à ſemetipſo legatū dari nō pōt. l.
61 legatū. §. hęredi. cum gl. 1. in prin. ff. de leg. 1. † ſecus ſi
duo heredes fuiſſent inſtituti, qui ambo adiuiſſent hę
reditatem, nam tunc legatum factum uni ex hæredi-
bus ualeret, quia partem haberet iure hęreditario ex
perſona ſua, & aliam partem iure legati manu cohæ-
redis, ut in l. Titia. §. Lucius. ff. de leg. 2. l. Luci⁹. §. Mæ
uia, & ibi Bar. ff. ad Trebellia. Et iō cum in caſu noſtro
ipſa Fauſtina cohęres non potuerit eſſe hæres, quia pa
tri teſtatori pręde ceſſerit, ſequitur, ꝙ Diana totū lega
tum ſibi factum habuiſſe dicitur non iure legati, quia
illud à ſe ipſo ſibi dari non potuit, nec partem legati
habere potuit à Fauſtina cohęrede, quæ non fuit hæ-
res, quia prædeceſſit teſtatori, ſicq; ſua inſtitutio ca-
duca fuit effecta, & inualida. d. l. unica. §. & cum tripli
ci. C. de cadu. tollen. ſed totum illud legatū pro dote
habuit iure hæreditario, & ſimpliciter tanquam hæ-
res, non aūt tanquā legatū pro dote factū: quo fit, ut
uirtute illius legati, quod nullū, & inualidū fuit, filia
Diana non potuit dici dotata, nec ēt illius occaſione
dici pōt, ꝙ marito, hoc eſt D. Herculi tacitè fuerit dos
conſtituta, ſeu promiſſa, cum legatū illud non debue
rit eſſe in conſideratione, ex quo Diana nō habuit, ut
legatum ſibi pro dote factū, ſed totū, hoc eſt legatum
& reliquū hæreditatis duntaxat iure hæreditario, & ut
hæres ſimpliciter, nulloq; modo ut legataria habuiſ
ſe dr̄. Ex his igitur ceſſare debent oīa, quæ in cōtrariū
allegari poſſunt, & præcipuè ea, quæ Rui. in d. rub. cō
ſiderabat, quia ipſe loquitur præſupponēdo legatū ꝓ
dote ualere, & utile eſſe, illudq; vt legatū filiā capere
poſſe, vt ꝗa pater, aliū hæredē inſtituēdo, ipſi filiæ nō
hæredi inſtitutæ aliquid ſimpliciter pro dote legauit,
ꝗa tunc ꝑ legatū ſibi factū dr̄ illud totū capere iure
legati, & iō potuit dici dotata, vt pet Bart. in d. §. titio
genero. & d. l. ꝗ pupillā. cū aliis ſimilibus. & hæc ſunt
ualde ad propoſitū notāda, qm̄ difficultatis medullā
tangunt. Ex quibus omnibus conſtat oīno concludē-
dū eſſe ad fauorem hæredū Dn̄æ Dianæ ꝯtra dictū D.
Herculem, necnon per pr ędicta ſaluari pn̄t aliqua ex
iis, quæ Ruinus deducit in d. rub. Cætera ſupplebit do
ctiſſimus, ac iuſtiſſimus iudex. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Maritus lucratus ex diſpoſitione ſtatuti dotem, vel eius partem ad æs alienum uxoris prædefunctæ præter funeris, & infirmitatis impenſam non tenetur, ſed onus illud ſoluendi ad hæredes uxoris ſpectat.*

2 *Lucrum dotis uxore præmoriente ex diſpoſitione ſtatuti marito in recompenſationem onerum matrimonij debetur, nec eſt quid hæreditarium, & quo iure ad maritum perueniat, & nu. 9.*

3 *Bonorum mobilium, & immobilium appellatione iura, & actiones non comprehenduntur.*

4 *Bonorum, iurium, & actionum omnium appellatione in contractibus ſolum præſentia ueniunt.*

5 *De dotis augumento idem, quod de ipſa dote iudicatur.*

6 *Dotis augumentum ultra dotē prius datā etiam conſtante matrimonio poteſt ab vxore, uel alio eius nomine dari, ſeu promitti.*

7 *Dotis noua conſtitutio, uel iam datæ augumentum quādo dicatur.*

8 *Reformatio, ſeu renouatio quando noua conceſſio eſſe dicatur.*

9 *Lucrum dotale marito liberè, & ſine aliquo onere in recompenſationem onerum matrimonij debetur.*

10 *Nec de hæreditate mulieris eſſe dicitur.*

11 *Ceſſio iuriū, & actionū pertinentium ad ipſum cedentē intelligitur de iuribus, & actionibus actiuè, non aūt paſſiuè pertinentibus.*

12 *Competere ius alicui dicitur, quando actiuè, & ad illius utilitatem competit.*

13 *Marito utiliter gerenti negotia uxoris aduerſus illam, uel eius hæredes actio negotiorum geſtorum competit.*

14 *Donatio nunquam in dubio præſumitur, maximè inter uirum, & uxorem.*

15 *Cedens, & transferens actiones nunquam contra ſeipſum illas ceſſiſſe, & tranſtuliſſe præſumitur.*

16 *Actiones perſonales non ſingularem, ſed uniuerſalem ſucceſſorem aſtringunt.*

17 *Mulier mutuum recipiendo, aut aliter ſe obligando nec in dote, nec in lucro dotis marito præiudicat.*

18 *Etiam quando mutuum à marito recepiſſet, uel aliter ex cauſa alia, quam donationis contraxiſſet.*

19 *Maritus cum uxore contrahens non præſumitur uoluiſſe iuri ſuo præiudicare, & renunciare.*

20 *Lucrum dotale marito debitum non eſt propriè lucrum, & ex titulo oneroſo debetur.*

21 *Dies incertus in ultimis uoluntatibus conditionem facit ad impediendam tranſmiſſionem, ſecus in contractibus.*

22 *In contractibus, & ſtipulationibus conditionalibus ſpes, & ius obligationis ad hæredes actiuè, & paſſiuè tranſmittitur, ſi quem ante, quàm conditio extet, mori contigerit.*

23 *Et in illis quoad effectum acquiſitionis quod tempus inſpiciatur.*

24 *Promiſſio ſi facta ſit alicui de ſoluendo hæredibus ſuis, is in uita ſua ex illa promiſſione non poteſt agere.*

25 *Actio hypothecæ, et obligationis non competit ad id, propter quod generalis obligatio, & hypotheca contracta fuit.*

26 *Bona dotalia non poßunt alienari, nec marito, aut alij ex alia cauſa, quam dotis obligari.*

27 *Sub generali bonorum obligatione non comprehenduntur ea, quæ ſpecialiter obligari, ſeu alienari nequeunt, nec ea, quæ contrahentes uериſimiliter non obligaſſent.*

28 *Vxor, ſiue mulier omnia bona ſua, iura, & actiones marito in dotem aſſignans ſolum præſentia, & non futura aſſignat.*

29 *Vſusfructuarius quando ob non præſtitam cautionem de utendo arbitrio boni uiri uſufructu priuari poſſit.*

30 *Et an non præſtando cautionem de reſtituendo bona, prout fuit interpellatus, & pronūciatum ipſum teneri, uſufructu priuetur.*

31 *Cautio, ad quam uſufructuarius tenetur duas partes, ſiue cauſas continet ſeparatas, & ſeparatum effectum habentes, & ob quam ipſe uſufructu priuari poſſit.*

32 *Vſufructuarius fructus ſciente, & patiente proprietario perceptos ſuos facit etiam non præſtita cautione, nec ex eo, quod is ſciuerit, ſeu ſcire debuerit, ſe ad cauendum teneri, in mora dicitur conſtitutus, ut fructus ſuos facere nequeat.*

33 *Vſufructuarius non ſatiſdans propter ignorantiam, aut negligentiam, ſiue diſſimulationem proprietarij facit fructus ſuos, ipſique proprietario eſt hoc imputandum.*

34 *Legatum, ſeu relictum vſusfructus omnium bonorum, alio poſt uſufructuarij mortem hærede inſtituto, quando ualeat, & quando non.*

35 *Vſufructuarius omnium bonorum per uerba, dominum, & uſufructuarium relictus, alio poſt illius mortem hærede uniuerſaliter inſtituto, etiam non adita hæreditate per hæredem inſtitutum, poteſt uſumfructum propria auctoritate apprehendere, & in uſufructu tanquā in re certa hæres inſtitutus cenſetur; & de utendo arbitrio boni uiri ſatiſdare non tenetur. num. ſequenti.*

36 *Et ſi hæres uniuerſaliter inſtitutus nollet, uel non poſſet eſſe hæres, detracta uſusfructus mentione, eſſet ipſe ſimpliciter etiam in proprietate hæres inſtitutus.*

37 *In*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

37 *In vſufructu omnium bonorũ inſtitutus, alio poſt illius mortẽ hærede uniuerſaliter inſtituto, dicitur in vita ſua ẽt quoad proprietatem hæres vniuerſaliter ĩſtitutus grauatus tamẽ per fideicommiſſũ reſtituere illi, qui fuit poſt eius mortẽ ĩſtitutus, fructusq; ſuos irreuocabiliter facit, nec de vtendo arbitrio boni uiri cauere tenetur.*

38 *Vſufructuarius habens certam ſpem ad proprietatem ſatiſdare non tenetur.*

39 *Legatum vſusfructus ab vxore factum marito an computetur in lucro dotis ipſi marito poſt mortem vxoris ex legis, ſeu ſtatuti prouiſione debito.*

40 *Legatum vſusfructus filio factum non computatur in legitima ei iuræ naturæ debita.*

41 *Legatũ quãdo animo cõpenſandi factũ præſumatur, & quãdo non.*

42 *Legatum de bonis ſuis ab uxore marito factum, non cenſetur factum animo compenſandi illud cum lucro marito debito.*

43 *Iudicandum non eſt ſuper non petitis, etiam ſi per viam exceptionis, uel replicationis deducta forent.*

44 *Statutum ſpeciale, & non generale attendendũ, atq; ſeruandum.*

45 *Alienatio neceſſaria, quæ fieret ex iuris diſpoſitione, formam, ſeu ſolennitatem aliàs generaliter in alienationibus, & contractibus requiſitam non expoſcit, nec alienationis appellatione propriè continetur etiam in materia alienationis prohibitæ.*

46 *Alienatione rerum minorum, niſi cum certa ſolennitate fieret, prohibita, non dicitur prohibita alienatio, quæ ex iuris diſpoſitione etiam inuito domino fieret.*

47 *Creditor bona pupilli ſibi obligata abſque legis ſolennitate uendere poteſt.*

48 *Euictio contingens ex qualitate, & natura rei euictæ inhærente nõ debetur, ſi is, cui res illa fuit uendita, uel adiudicata, naturam, & qualitatem rei ſciuit, ſecus ſi ignorauit.*

49 *Euictio facta de facto, & extraiudicialiter non debetur.*

50 *Idem ſi non fuit denunciata.*

EPITOME.

Lvcrvm dotis ex ſtatuto loci, vxore p̃morięte, marito debitum illi, vel eius hæredibus abſq; onere æris alieni ab vxore etiã cũ marito cõtracti deberi, & excepta impenſa funeris, ægritudinis, vel alimẽtorum uxoris, totũ æs alienũ ad hæredes vxoris ſpectare, non obſtãte ceſſione etiã oĩum iuriũ, & actionũ quomodocunq; ad ipſam ſpectãtium poſt æs alienum cum marito ꝯctum ab vxore ipſi marito facta, hic demõſtrat.

Vſufructuarius ob nõ p̃ſtitã ſatiſdationẽ de vtendo arbitrio boni viri vſufructu nõ priuatur, qñ nõ fuit in mora illã p̃ſtandi cõſtitutus, licet iudicialiter fuiſſet ꝓnũtiatum cũ teneri ad ſatiſdandũ de reſtituẽdo bona.

Inſtitutus in vſufructu omnium bonorum, vel relictus dominus, & vſufructuarius omnium bonorũ, alio poſt illius mortem hærede vniuerſaliter inſtituto, nõ tenetur cauere de vtendo arbitrio boni viri.

In lucro dotis ex diſpoſitione ſtatuti marito debito non computatur legatum vſusfructus bonorum ipſi ab vxore factum.

CONSILIVM XLI.

Cvm literis excellentiſſimorũ doctorũ do. Hieronymi Ruginei, & do. Venerij Catti amborũ Rauẽnatenſiũ arbitrorũ ſup litibus, & differentijs vertẽtibus inter dominũ Laurẽtiũ quõdã Frãciſci de Groſſis hęredẽ vniuerſalẽ dñæ Magdalenę de Lunardis ex una, & inter dñm Hieronymũ filiũ, & hæredẽ quondã eximij doctoris do. Andreæ de Peregrinis ex parte altera aſſumptorũ, cũ p̃tãte eligẽdi tertiũ in caſu diſcordiæ, mihi ſignificatũ fuerit, ipſos ſup aliquibus dubijs, in quibus inter ſe diſſentire dicũtur, in me, vt tertiũ conſenſiſſe, & ꝑpea ambo me requiſiuerint, vt mea ſñia, ꝓut iuris eſſe videbitur, dictas difficultates determinare deberẽ: idcirco uiſis, & prius diligenter conſideratis oĩbus in proceſſu vtriuſq; partis deductis, & præci-
puè partiũ allegationibus, p̃termiſſis ſuperfluis, & con-
cluſiuè procedẽdo, breuiter quoad primũ dubiũ con-
cludo, ꝙ dimidię omniũ bonorum mobilium, & im-
mobilium, de quibus expreſſa habetur mentio in in-
ſtrumento dotali celebrato de anno 1529. & ſub die
prima menſis Septembris, etiam comprehenden-
triginta tornaturas terræ redemptas, & reacquiſitas
dictum dominũ Andreã nomine dominæ Magdale-
næ vxoris pro ducatis trecẽtis ex proprijs pecuniis
ſius dominæ Andreæ, abſq; onere aliquo æris alie-
& præcipuè dictorum ducatorum trecentorum au-
debetur præfato domino Hieronymo hæredi do. An-
dreæ pro parte dotis, quã ex forma ſtatutorum Raue-
næ maritus lucrari debet vxore præmoriente, quo-
1 †onus ſoluẽdi totũ æs alienũ, excepta funeris, & in-
mitatis impenſa, quæ etiam reſpicit lucrũ, qđ mari-
debetur, ſpectat ad hæredes vxoris, & nõ ad maritum
vt in l. licet. cũ ibi not. ꝑ glo. C. de iure dotium, iun.
l. quod in vxorẽ. cũ glo. vbi Alexan. & alij. C. de neg.
2 geſt. cũ alijs ibi allegatis: †hoc. n. lucrum, quod ma-
to acquiritur, in recompenſationem onerũ matrimo-
nij dicitur deberi, vt per gl. fi. in l. ſi donaturus. in §.
ff. de cõdict. ob cauſ. & per Iaſ. in l. non tantum. C.
leg. & non dicitur eſſe quid hæreditariũ, ſed potius
iuris diſpoſitione ad maritũ ſingulari titulo, & ma-
monij cauſa cenſetur ꝑuenire, vt eſt textus in l. cũ
in §. hoc amplius. in fin. verbis, cum ſimilibus ibi al-
gatis. ff. de dote prælega. & argumẽto l. qui liberis
hæc verba. ff. de vulga. & pupilla. ꝑ Alex. in conſi.
in 2. volu. col. 2. Ergo æs alienũ mulieris, quod de-
re ad hæredes vniuerſales pertinet. vt in l. pro hære-
tarijs. cũ ſequen. & l. fin. C. de hære. actio. & l. æris al-
ni. C. de donatio. cũ ſimilib. nõ poteſt hoc lucrum
tis minuere, ut in d. l. licet. cum alijs infra allegan-
¶ Quòd aũt lucrum prædictum, & ſic dimidia do-
quã præfatus dominus Andreas lucratus fuit, ded-
debeat ex omnibus, & vniuerſis bonis, quæ tempo-
ĩſtrumẽti dotalis dominæ Magdalenæ habebat, & c-
ſequenter etiam ex illis triginta tornaturis terræ,
quibus ſupra, demonſtratur: nam quãuis tempore c-
tracti matrimonij, quo tẽpore ſimpliciter omnia b-
na mobilia, & immobilia fuerunt per dominã Mag-
dalenã ipſi do. Andreæ in dotẽ tradita, nõ potuerin-
dici etiam dictæ tornaturæ triginta dotis nomine
ditæ, propterea quia illæ erãt alienæ, & non in dom-
nio ipſius vxoris, item quamuis ius franchandi, & re-
dimendi illas nõ potuerit dici dote comprehenſum
quoniam cũ fuerint tempore contracti matrimonij
data ſimpliciter in dotem bona mobilia, & immobi-
lia, vt habetur in inſtrumẽto dotali, non dicuntur cõ-
3 prehenſa iura, & actiones, † quia non ueniunt appel-
latione bonorum mobiliũ, & immobiliũ, ut in l. à di-
uo pio. §. in venditione. & ibi doctores cõmuniter. ff.
de re iudica. per quod limitatur id, quod habetur in l.
bonorum. ff. de uerborũ ſignifica. l. nam quod, in fi. ff.
ad trebell. & per Bartolum in l. quintus. §. argento. ff.
de aur. & argen. lega. quoniã illud procedit, quãdo de
bonis omnib. ſimpliciter eſſet mẽtio facta: & an iura
& actiones accedant bonis mobilib. uel immobilib.
hoc eſt aliud dubium, de quo habetur per Abb. in ca.
nulli. de rebus eccle. non alienan. ac per Alex. & alios
in d. §. in venditione. cum ſimilibus. tamen tempore
quo dictũ inſtr̃m dotale inter ipſos ꝯiuges factũ fuit,
vltra bona mobilia, & ĩmobilia ĩ dotẽ fuerũt aſſigna-
ta ẽt iura oĩa, & actiones, & ſpecialiter duæ poſſeſſio-
nes, in q̄bus tãquã ſub quadã rerũ vniuerſitate dictæ
triginta tornaturę poſtea redẽptæ, & reacquiſitę, ut ſ.
ꝯtinent̃. arg. eorũ quę uoluit. Bar. in l. ſi ita. ff. de auro
& argẽto legato. & in l. 1. ff. de rebus dubijs. & ꝯñr di-
ctũ inſtrumẽtũ dotale cõfectũ fuit nõ ſolum ad effe-
ctum

ctum, ut de rebus primo, & tempore contracti matri
monij promiſſis, & in dote datis cõſtaret, ſed etiã ad
effectũ augendi dotẽ, quia data etiã fuerunt uniuerſa
bona mobilia, & immobilia, iura, & actiones quocũ
que modo ad ipſam ſpectãtia, & ſpectãtes, ac pertinẽ-
tia, & pertinẽtes, † per quæ uerba intelliguntur data
4 bona, & iura, quæ tunc de præſenti tantũ dicta domi-
na Magdalena habebat, & quæ ad eam tũc ſpectabãt,
nam ex quo ſumus in cõtractibus, iuxta not. per Bart.
in d. l. ſi ita. ff. de aur. & arg. lega. & in l. ſiquis argẽtũ. §.
ſed & ſi quis. C. de donatio. & ibi Bal. & per Alex. & a-
lios poſt Bar. in l. ſtipulatio hoc modo concepta. ff. de
uer. obliga. & in l. fi. C. de pact. appellatione bonorũ
omniũ, iurium, & actionũ ſolũ præſentia ueniunt. Ex
quibus infertur, ꝙ per illud inſtrumẽtum dotale non
ſolũ dotis prima cõſtitutio probari dicitur, ſed etiam
5 dotis augumẽti noua datio, † de quo augumẽto idẽ
iudicandũ eſt, ꝙ iudicatur de ipſa dote prius data. l.
etiã. cũ ibi not. C. de iur. dot. l. ſi cõſtante. C. de dona.
ant. nup. & in authen. ibi poſita: Nam (ut dixi) tp̃e cõ
tracti matrimonij, ut ipſi coniuges in inſtrumẽto cõ-
fitentur, do. Magdalena dedit do. Andreæ in dotem,
& dotis nomine omnia bona mobilia, & immobilia
ſimpliciter, quorũ appellatione iura, actiones, & alia
incorporalia non cõtinentur, d. l. à diuo pio. §. in uẽ-
ditione. cũ ſimilibus. tẽpore uerò cõfecti inſtrumenti
ipſa do. Magdalena dedit in dotem omnia bona mo-
bilia, & immobilia, iura, & actiones quocũque modo
ad ipſam ſpectãtia, & ſpectantes, & expreſsè unã poſ-
ſeſſionẽ poſitam in loco dicto ualle torta; itẽ aliam
poſſeſſionem poſitam in uilla S. Stephani, ſub qua cõ
prehendebantur, & cui accedebant dictæ triginta tor
naturæ terræ: ergo clarè conſtat, ꝙ ultra primã dotis
conſtitutionem, hæc fuit alia noua dotis conſtitutio,
6 ſiue dotis augumẽtum, † qđ etiã conſtante matrimo
nio ultra dotem prius datã uxor, uel alius eius nomi-
ne marito dare, ſeu promittere poteſt. d. l. ſi conſtan-
te. & primæ cõſtitutioni dotis plura fuerũt addita bo-
na, uidelicet omnia mobilia, & ĩmobilia, quæ tunc
tempore cõfecti inſtrumẽti do. Magdalena habebat
per prædicta, item iura, & actiones, & ſpecialiter etiã
expreſſa fuerunt bona quædam nominata, & cũ clau-
ſulis prægnãtibus, cũ adiectione pœnæ, & obligatio-
ne generali bonorum, & cum iuramento, alijsq; plu-
ribus, quæ ſub prima dotis conſtitutione tp̃e contra-
7 cti matrimonij non interuenerunt; quo fit, † ut poſt-
ea tp̃e, quo confectum fuit inſtrumentũ dotis, dicat̃
facta noua dotis conſtitutio, uel ſaltẽ dotis iam datæ
augumentum. arg. tex. cum ibi no. in c. licet in corri-
gendis. & in c. graue. de offic. ordin. & eorum, quæ di
xit Bal. in c. 1. §. inſuper. de prohib. feud. aliena. per Fe-
der. & in c. 1. an agna. uel filius. & in l. 1. in 3. col. ff. de
rer. diuiſ. cum quo pertranſit Alex. in l. ſi mihi, & ti-
tio. in antepen. col. ff. de uerb. obliga. per text. in l. ius
ciuile. ff. de iuſti. & iur. & per ea, quæ uoluit Paul. de
Caſt. in conſ. 232. ſecundum antiquam impreſſionẽ,
8 ubi † reformatio, ſeu renouatio dr̃ eſſe noua conceſ-
ſio, quando fuit adiecta aliqua noua qualitas, uel clau
ſula, uel noua forma: unde cum tempore inſtrumen
ti dotalis dicta do. Magdalena eſſet domina pleno iu
re dictorum triginta iugerum terrę, & aliorum iuriũ,
& intentio ſua fuerit dare in dotem omnia bona mo
bilia, & immobilia, iura, & actiones tunc quomodo-
cunq; ad eam ſpectantia, & pertinentia, atq; ſpectan-
tes, & pertinentes, & ſpecialiter dictas duas poſſeſſio
nes, quas tũc dña Magdalena habebat, & ſub quibus
continebantur dictæ triginta tornaturæ, ſequitur, ꝙ
in dotem dr̃ dediſſe ẽt dictas triginta tornaturas ter-
ræ, cum illo tempore in bonis, & in dominio ipſius
dominæ Magdalenæ eſſent, & conſequenter ſequi-
tur, quòd ſub dimidia bonorũ dotaliũ, quã præfatus
dominus Andreas fuit lucratus virtute ſtatutorũ ciui
tatis Rauennæ, cõtineri ẽt dicitur dimidia dictorum
triginta iugerũ terræ abſq; aliquo onere æris alieni,
& ſine aliqua moleſtia, qa de hoc augumẽto dotis, ut
9 dictũ eſt, iudicatur, ut de ipſa dote. Item, qa † lucrũ do
tale marito liberè, & ſine aliquo onere in recompen-
ſationem onerum matrimonii debet̃, ut per gl. in d. l.
ſi donaturus in fi. de cõdi. ob cauſ. & nõ eſt quid hære
ditariũ, ut in l. mulier bona. ff. de iur. dot. ſed ratione
matrimonii id debetur marito titulo ſingulari ex iu-
ris, & legis prouiſione immediata, & nõ iudicio mu-
lieris, ut in l. cũ quis. §. hoc amplius. ff. de dot. præleg.
cũ ſimilibus ſupra allegatis, Alexã. in conſi. 150. in 2.
uol. in 2. col. per not. per Bar. & Bal. in l. ſi arrogator. in
2. col. ff. de ado. & ibi Iaſ. in 22. col. Alexan. in l. cũ anti
quioribus. in 3. col. C. de iur. deli. & in l. ſi infanti in
vlt. col. eo. tit. Bal. in l. generaliter. §. in his. C. de ſecũd.
10 nupt. & † dicit Bal. in l. pro hæreditarijs. C. de hæred. a-
ctio. in 3. col. quod lucrũ dotis, quod acquirit maritus
nõ dicitur eſſe de hæreditate mulieris. Et ex prædictis
apparet, ꝙ tex. in d. l. mulier bona, vbi ſi mulier omnia
ſua bona in dotẽ marito dederit, ipſe quaſi hæres non
tenetur oneribus hæreditariis, & ideò à creditoribus
mulieris conueniri nõ poteſt, quia nõ plus in dote bo
norum cõtinetur, quã quod ſupereſt deducto ære alie
no, ſi rectè inſpiciatur, parum, uel nihil contra hære-
des do. Andreæ facit: quia aut conſideramus primam
dotis cõſtitutionẽ factam de bonis mobilibus, & im-
mobilibus ſimpliciter, & tũc nõ poſſunt dici datæ in
dotẽ dictæ triginta tornaturæ, quia tũc non erant in
bonis dominæ Magdalenæ, ſed alienæ, ut ſupra dictũ
eſt. Nec dubitari põt, vtrũ do. Andreas ad aliquod æs
alienũ mulieris teneri deberet, primo qa cũ data fue-
rint ĩ dotẽ bona oĩa mobilia, & ĩmobilia ſequit̃, ꝙ ip-
ſe maritus ad aliqđ æs alienũ nõ debuit teneri. d. l. mu
lier bona. itẽ qa mulier occaſionę dictarũ triginta tor
naturarũ nõ erat debitrix, nec ad aliquod ęs alienũ te
nebat̃, ſed potius erat creditrix, qa ipſi ius redimẽdi,
& frãchãdi dictas triginta tornaturas ꝓ eodẽ p̃tio cõ
petebat ꝯ̃ emptores, ꝯ̃ quos mulieri ꝯpetebãt actiões
ꝑſonales uel ex vẽdito, uel præſcriptis verbis, ut in l. 2.
C. de pact. inter empt. & vendito. l. fundi partem. ff. de
contrahen. empt. l. ſi ſterilis. §. ſi fundum. ff. de actio.
emptio. Nec poterit dici ius illud redimendi, & fran-
chandi datũ fuiſſe in dotẽ, nec ad maritum iure dotis
ſpectaſſe, quia cũ fuerint in dotẽ data ſimpliciter bo-
na mobilia, & immobilia, illud ius nõ potuit dici cõ-
prehenſum, neq; tranſlatum, qm̃ iura, & actiones ap-
pellatione bonorum mobiliũ, & immobiliũ nõ com
prehenduntur, ut ſupra. Aut cõſideramus dotis cõſti-
tutionẽ tempore confecti inſtrumenti dotalis factã,
per quam dos fuit aucta, & tunc quamuis in dotẽ ma
rito data, & in maritum tranſlata fuerunt omnia iura,
& actiones quomodocũq; ſpectantia, ac ſpectãtes, &
pertinentes ad ipſam mulierem, non tamẽ poteſt di-
ci in maritum illud ius franchandi, & retinendi tran-
ſlatum fuiſſe, quod nunc iam finitum, & extinctum
fuerat per franchationem, & reacquiſitionem nomi
ne mulieris factam, quia ſolutione, & ſatisfactione
eius, quod debetur, tollitur omnis obligatio, ut Inſt.
quibus mod. tolli. obliga. in princ. Nec etiam per il-
lam dationem bonorum, ſeu ceſſionem iurium æs
alienum mulieris poterat dici tranſlatum in ipſum
maritum, & præſertim illud, quod mulier cum ip-
ſo marito de ducatis trecentis pro franchatione di-
ctarum triginta tornaturarum contraxerat, tum quia
maritus, cui data fuerunt omnia bona, ad æs alie-
num non tenetur, ſed hæres mulieris. d. l. mulier bo-
11 na. tum etiam quia † ceſſio iurium, & actionum per-
tinentium

tinentium, & ſpectãtium ad ipſam mulierẽ debet in-
telligi de iuribus, & actionibus actiuè, non aũt paſſi-
uè ſpectantibus, qm̃ pertinere, & ſpectare ſimpliciter
ad aliquẽ id dr̃, quod actiuè, hoc eſt ad utilitatẽ, & nõ
paſſiuè cõpetit. l. uerbũ pertinere. ff. de verb. ſig. l. præ
tor. §. ex hoc edicto cum ſequenti. ff. de edend. l. ſcien
dum. in fi. ff. de verb. ſign. l. ait prætor. la 2. cum ſeq. ff.
de iureiuran. c. cum ueniſſent. de inſtitu. c. 2. & c. quia
diuerſitatem. de conceſſ. præb. & eſt glo. not. in l. rei
appellatione. ff. de verb. ſig. & in §. ſed & quod princi
pi. in uer. populus. Inſt. de iur. natu. gen. & ciui. & l. bo
12 norum cum glo. ff. de uerb. ſig. ſimiliter † ius dicitur
alicui competere, quando actiuè, & ad utilitatem il-
lius cõpetit. Bar. in l. q aliena. §. uno. ff. de nego. geſt.
& facit tex. cum glo. in l. dãni. in princ. ff. de dãno infe
cto: ſed actiones, & iura reſpectu franchationis factæ
de dictis triginta tornaturis mulieri non cõpetebant
actiuè, ſed paſſiuè, quia ipſa erat debitrix, & nõ credi-
trix in dictis trecẽtis ducatis, ergo &c. ¶ Præterea hu-
iuſmodi iurium, & actionũ ceſſio, ſeu tranſlatio non
poteſt dici facta de iuribus, ſeu actionibus ipſi do. An
dreæ, ſeu hæredibus ſuis cõpetentibus ꝯ do. Magdale
nã, uel hæredes ſuos pro dictis trecentis ducatis pro
franchatione dictarũ triginta tornaturarũ terrę, nam
hæc iura, & actiones iam tunc, & antea do. Andreas
acquiſiuerat, eiq́; cõpetebant ex franchatione per eũ
13 cum pecunijs ſuis nomine uxoris facta, † qm̃ ipſe ſic
utiliter geſſit negotia uxoris: & ideò do. Andreæ, &
hæredibus ſuis actio negotiorum geſtorũ cõpetiit, ut
in l. 1. cum gl. in uer. ciuiliter. C. ſi quis alteri, uel ſibi,
ibiq́; Doc. l. & ſi. & l. filii. cum ibi nota. C. de dona. in-
ter uirum, & uxorem. ibiq́; Bar. & franchatio, quæ eſt
facta de triginta tornaturis terræ ab ipſo do. Andrea,
facta fuit de anno 1526. dotis uerò conſtitutio cũ trã-
ſlatione iurium, de qua in dicto inſtrumento dotis,
facta fuit de anno 1529. & ſic antea per annos tres,
uel circa, nec debet intelligi facta dicta frãchatio ani
mo donandi mulieri, tum quia huiuſmodi donatio
eſt prohibita. l. 1. & per totum. ff. de donat. inter uirũ,
14 & uxorem, tum quia † in dubio nunquam debet præ-
ſumi donatio. l. campanus. ff. de ope. liberto. & l. cũ de
indebito. ff. de probat. & maximè inter uirum, & uxo
rẽ, ut habetur in d. l. & ſi inuenta. l. uirũ. ff. de dona. in-
ter uirũ, & uxorem, & notatur in l. ſed ſi ego. in fi. ff. ad
uelleianum: & conſtat ex poſteriori promiſſione per
ipſam uxorem de anno 1531. de reſtituendo ſummã
15 prædictã do. Andreæ facta. Rurſus † quis cedendo, &
transferendo actiones nunquam ꝯ ſe ipſum illas ceſ-
ſiſſe, & tranſtuliſſe præſumitur. Bald. in l. 2. C. an ſer-
uus ex facto ſuo. & Alex. in conſi. 149. viſo proceſſu.
in 2. col. ibi, deniq; videtur &c. in 2. vol. Ergo dici non
põt, ꝙ do. Magdalena cedendo, & transferendo iura,
& actiones ex cauſa dotis dicatur illas trãſtuliſſe, quæ
contra ipſam, uel hæredes ſuos paſſiuè pro dictis tre-
centis ducatis competebant, & moueri poterant: &
conſequẽter infertur, ꝙ actiones, quæ de iure do. An
dreæ, eiusq́ue hæredibus ex cauſa prædicta compete-
bant, non dicebantur ſub illa generali conceſſione
bonorũ mobilium, & immobilium iurium, & actio-
num quomodocunq; ſpectantium facta ex cauſa do-
tis cõpetere per prædicta: & ideò dicuntur apud do.
Andream, & eius hæredes remanſiſſe, prout erant,
antequam inſtrumentum dotis factum fuiſſet, ſed an
te dictum inſtrumentum, & ante dictam ceſſionem
iurium, ac etiam poſt per promiſſionem factam de
reſtituendo, ut ſupra, actiones pro dictis ducatis tre-
centis competierunt, & competere contra ipſam
dominam Magdalenam, ac hæredes ſuos potue-
runt, ut in d. l. & ſi. & in l. filii. C. de dona. inter ui-
rum, & uxorem, ergo ius exigendi dictas pecunias de

iure competit hęredibus dicti D. Andreæ ꝯ hæred
16 D. Magdalenę, quia † actiones perſonales, q̃ ſequ
hæredes, & vniuerſales ſucceſſores, non pñt ſucce
res ſingulares aſtringere, vt in l. fi. in fi. cum ibi no.
de contrahen. empt. l. 1. §. ſi hæres. ff. ad treb. & l. ſi
deicõmiſſum. §. tractatũ. ff. de iud. & iõ debitũ dict
rũ trecentorũ ducatorũ non põt pro aliqua parte
ci cõfuſum cum lucro dotis, qđ dicto D. Andreæ
acquiſitum, quia maritus quoad lucrum dotis non
citur ſucceſſor uniuerſalis, nec illud capit, ut hæ
ſed matrimonij cã in recompenſationem onerũ m
ritalium. d. l. mulier, & d. l. cũ quis. §. hoc amplius
de dot. præle. cũ ſim. ſupra allegatis, ac ẽt quia lu
hmõi dotale dẽt eſſe liberũ, & purũ ab oĩ ære alie
præter q̃ ab impenſa funeris, argumẽto. l. ꝙ in uxo
17 & ibi gl. C. de neg. geſt. ¶ Præterea † ſi mulier mu
recipiendo, & aliter ſe alij uolenti ſibi acquirere
gando, nõ præiudicat in dote, nec in lucro, quod
ritus ex dote debet habere Inn. in c. per ueſtras. e
de donat. inter uirum, & vxorẽ, l. ſi prędium. l. licet
de iure dotiũ, & l. conſtante cum ibi no. per Bal. C
dona. quia onus æris alieni ſequitur hæredes, & n
maritum, qui lucratus fuit, ut per gloſam no. in l. p
hæreditarijs. C. de hæred. actio. ibiq́; Bal. & alij, er
18 † idem dicendum eſt, quando mulier mutuũ rece
ſet à marito, uel aliter ex cã alia, quã donationis c
eo contraxiſſet, quoniam eadem militat ratio, imm
maior, cum non ſit præſumendum maritum uolu
19 ſe illi donare, ut ſupra, † nec etiã iuri ſuo uoluiſſe p
iudicare, & renunciare, argumẽto eorum, quæ hab
tur per Bar. & doct. in l. qui Romę. §. duo fratres p
lum tex. ff. de verb. obli. l. 1. & ibi Bald. C. de edict.
Adr. Toll. & eſt optimus tex. in l. qui id, quod in p
ff. de dona. vbi ſi donator, qui habet priuilegium,
non poſſit conueniri, niſi in quantum facere po
ſe poſtea debitorẽ eius, qđ donauerat, conſtituat,
cenſetur uoluiſſe renũtiare priuilegio, & iuri, ꝙ ha
20 bat. ¶ Adde, ꝙ † lucrum dotis propriè nõ eſt lucru
quia debetur marito ex titulo oneroſo, & non lucr
uo, vt ſupra, & expreſsè traditur per Bal. in l. hac e
ctali. in 3. col. C. de ſecũ. nu. Alex. in l. ſi donaturu
1. ff. de cond. ob cau. & in apoſt. ad Bar. in l. ſi frau
tor. §. ſi à ſocero. ff. de ijs, quę in frau. cred. ergo ma
tus ꝯtrahendo cum muliere, puta illi mutando, n
põt dici, ꝙ voluerit ſibi quoad illud lucrũ præiudic
re, qm̃ vtrum non infert ad aliud, ſed ſunt ſeparata
gumento eorum, quæ hñr per gloſam in. d. l. pro hæ
reditariis circa medium. C. de hæred. actio. ubi æs a
num, & actiones perſonales ortæ ex contractu mul
ris ſequuntur hr̃des mulieris, & non ipſum maritum
ad quem peruenit lucrũ dotis ex pacto, vel ſtatuto,
ter quæ nõ eſt dr̃ia, vt in l. deo nobis in prin. & ibi B
C. de epiſ. & cle. ¶ Non obſtat, ꝙ promiſſio facta D
Andreę per dominã Magdalenã de ſoluẽdo ducat
trecentos hr̃dib. illius fuit cõdõnalis, ſi p̃decederet
ſe D. Andreas, quę cõdõ nõ euenit, ergo dicta obli
tio nulla eſt effecta. l. ſi qs fundũ in fi. uer. ff. de cõ
empt. l. cedere. ff. de uer. ſig. quia reſpondetur prim
ꝙ promiſſio, quã D. Magdalena fecit de reſtituen
dictos ducatos trecentos auri non fuit cõdõnalis,
mõ, quo dictum eſt, ſed facta fuit in diem incertum
hoc eſt poſt mortem D. Andreæ, quia fuit promiſſum
ſoluere hæredibus ſuis, qđ ius ad hr̃des actiuè, & pa
ſiuè tranſmittitur, cum certũ fuerit hunc caſum eu
21 nire dẽre. Pręterea † dies incertus, & ſi ĩ vltimis vol
tatibus condõnẽ faciat ad effectũ, ut trãſmiſſio imp
diat̃. l. dies ĩcertus. ff. de cõdi. & demõ. tñ in cõtrac
bus ſecus eſt, ut probatur p̃ gl. quã ſequitur Bar. in d.
22 dies ĩcertus. Tertio † in cõtractibus, & ſtipulationib
conditionalibus tantum eſt ſpes debitũ iri, quę ſp
ad

ad hæredes actiuè, & paſſiuè tranſmittiť, ſi prius quã
conditio extet, quem mori cõtigerit.§. ex cõditiona
li.Inſtit.de verborum obligatio. iuncta l.ſi quis titius.
ff.eodem:quo fit,vt quamuis id, qđ fuit ſub conditio
ne promiſſum,nõ debeatur, niſi eueniẽte cõditione,
& illa deficiente,obligatio inutilis,& nulla reddatur.
d.l.ſi quis fundum. l.hæc venditio. & l.labeo cũ ſimi-
libus.ff.de contrah.emptio. tñ eueniente conditione
quãdocunq; poſtmortẽ creditoris,ſpes, & ius obliga
tionis ad hæredes tranſmittatur.d.§. ex cõditionali.
& habetur per Bar. in d.l. dies incertus, & latius per
eum. in l. ſi filius familias. ff. de uerbor.oblgatio. per
23 illum textum,†vbi in ſtipulationibus cõditionalibus
quoad effectum acquiſitionis inſpicitur nõ dies, quo
cõditio adimpletur, ſed tẽpus cõtractæ ſtipulationis,
& facit text.cũ ibi not.per glo. in l.ſi rẽ meã.ff.de uer-
borũ obligatio.Et prędicta poſſunt procedere,& ſub-
ſtineri,ꝑſuppoſito ẽt, ꝙ promiſſio facta fuerit in caſu
noſtro eo modo, quo reperitur in quadã notula, ſeu
fide per quendã ſer Bartolum facta,prout in proceſſu:
ſed qñ fortè res aliter poſſet ſe habere, quã habeatur
in dicta notula ideò ſuper hoc nõ inſiſto. Non obſtat
ẽt, dum ad fauorem hæredis do. Magdalenæ obiiciť,
ꝙ ſicut ſi do. Andreas in uita ſuæ vxoris voluiſſet age
re,& dic. trecentos ducatos petere, debuiſſet illos de-
trahere de tota maſſa bonorũ, & ſic de toto patrimo-
nio, & cõſequẽter de dictis triginta tornaturis terræ,
qñ pro obſeruatione promiſſorũ do. Magdalena ſe,
& ſua omnia bona, & iura obligauerat.arg.l.fi.C.quæ
res pignori obligari poſ.l. hac edictali.§. his illud. &
ibi Baldum.C.de.ſecun. nup. & in.l.2. per Baldum.C.
de iur.fiſc.lib.10.ita ꝙ poſt mortẽ ipſius do. Magdale
næ hæredes do.Andreæ debent illud æs alienũ de om
nibus bonis detrahere,quia primo reſponderi poteſt,
24 † ꝙ in caſu noſtro do. Andreas in uita ſua contra do.
Magdalenam agere nõ potuiſſet, ex quo fuerat ꝓmiſ
ſum ſoluere nõ ſibi, ſed hæredibus ſuis, & ſic poſt eius
obitũ, ergo in eius uita nõ potuit agere, qa viuus hæ-
redẽ hẽre nõ põt, iurib. vulgaribus, & faciũt ea, q̃ ha-
benť in ſimili ꝑ Bar.& alios. in l. gallus.§.quidã rectè.
ff.de lib.& poſth.In vita.n.ſua nõdũ venerat,nec ceſſa
ret dies,uel ſaltẽ nõ venerat.vt ĩ d.l.cedere diẽ,& hř.ĩ
25 d.l. dies incertus.cũ ſi. s̃. allegatis.Secũdo rñdeo, † ꝙ
ẽt ĩ caſu,quo do.Andreas potuiſſet ĩ uita ſua agere, vt
quia ſibi ſolui ꝓmiſſum fuiſſet,fortè nõ potuiſſet agé-
re,pro dicto debito ad dictas triginta tornaturas,pro-
pter quas fuerat generalis obligatio, & hypotheca cõ
tracta ꝑ ea, quæ voluit. Rom. in ſingulari 623. incipi.
accipio à te pecuniam, & ſentit expreſsè Specu. in tit.
de obliga.& ſolutio.in §.1. in 13. col.ver. quid ſi ven-
didi &c.Tertio reſpõdeo, ꝙ do.Andreas nõ debuiſſet
dictos trecẽtos ducatos detrahere ex toto patrimo-
nio vxoris, hoc eſt ex bonis ẽt dotalibus, & conſequẽ
ter nec ex illis triginta tornaturis, ut ſupra in dotem
traditis, quia vltra alia bona mobilia, & immobilia
illæ etiam in dotem datæ fuerunt, vt fuit probatum,
nam ad bona dotalia, de quibus ſupra, obligatio, & ꝓ
miſſio facta per do. Magdalenam non extẽditur, qm̃
26 † bona dotalia non poſſunt alienari, nec obligari ma-
rito, nec alij pro marito ex alia cauſa, quam dotis, au-
27 then.ſi qua. & l.fin.C. ad uelleia.Et † ſub obligatione
generali non comprehenduntur ea, quæ ſpecialiter
non poſſunt obligari, ſeu alienari.l.1.& l. ſpẽ.C. quæ
res pignori obligari poſ. nec ẽt ea, quæ veriſimiliter
contrahentes nõ obligaſſent.l.obligatione generali.
ff.de pignoribus cum ſimilibus; ſed res dotales non
poſſunt ſpecialiter obligari, nec alienari, iuribus vul-
garibus, item nec eſt veriſimile, quòd in caſu noſtro
do.Andreas, cui res in dotem datæ fuerunt, voluerit
ſub generali bonorũ obligatione res ſibi prius datas

in dotem capere, tum quia iam illarum erat dñs.l.do
ce ancillã.C. de rei uendicat.l.in rebus.C. de iure do-
tium cum ſimilibus, tum quia res ſua non poteſt ali-
cui obligari, nec in pignus dari, l.neque pignus. ff. de
reg. iur.ergo promiſſio, & ipſa obligatio facta per u-
xorem in caſu noſtro dicetur extendi ſolũ ad alia bo
na uxoris, quæ tempore obligationis, uel poſtea ha-
buit.argum.d.l.fi.C.quæ res pign.oblig.poſſ.ac etiam
28 quia † qñ uxor oĩa bona ſua mobilia, & immobilia,
iura, & actiones in dotem aſſignauit, ſolũ præſentia,
& nõ futura aſſignauit.arg.d.l. ſi quis argẽtũ. §. ſed ſi
quis, & ibi Bal.& eorum, quæ habentur latè in d.l. ſti-
pulatio hoc modo concepta, & in d.l.fi. C. de pact.cũ
ſimilibus:obligatio igitur generalis bonorũ dicetur
facta ab ipſa uxore de poſtea quæſitis, & quærẽdis. Et
ita(ut ſupra dictũ eſt) circa primum dubiũ concludo
non ſolum reſpectu dictorum trecentorum ducato-
rum, ſed reſpectu quoq; alterius æris alieni ẽt poſtea
cum marito contracti, ꝙ onus illius ſpectet, & ſpecta
re debeat ad hæredes uxoris, non aũt ad hæredes ma-
riti, quibus lucrũ dotis dẽtur abſq; onere æris alieni,
præterquàm ſi eſſet ęs alienũ contractũ ꝑꝑ impẽſam
funeris, uel propter ęgritudinem, & alimenta uxoris,
ut in d.l.quod in uxorem.cũ gl.& ibi Doct. cum ſimi.
ibi allegatis.l.cũ in fundo.in 2.reſpõſo.ff. de iure dot.
& in l.in eum.ff.de religio.& ſumpt. funer.¶Circa ſe
cundum dubiũ multũ non inſiſto, qñ res vř ſatis cla-
ra, ꝙ propter ſatisdationẽ de utendo arbitrio boni ui-
ri, ſeu de reſtituendis bonis non præſtitã D. Andreas
nõ fuerit iure uſusfructus priuatus, ſed licitè, ac iuſtè
29 fructus ꝑceperit, illosq; ſuos fecerit, † q̃uis.n.uſufru-
ctuarius non præſtando cautionẽ de utendo arbitrio
boni uiri poſſit uſufructu priuari.ut in l.2. cũ ibi not.
& in l.uſufructu.la 1.cum gl.& ibi Doc.C.de uſufruc.
aliàs de uſu, & habita.l.uxori.la 1.ff.de uſufruc.leg. &
l.1.§.rectè cum ſequenti.ff.uſufruc. quẽadmo.caueat
tñ hoc eſt uerũ, quando uſufructuarius in mora præ-
ſtandi cautionẽ illam fuiſſet, ut in d.l.vxori: & ita con
cludunt Doctores cõiter legiſtæ in iuribus præallega
tis, & canoniſtæ poſt gloſam.in c.fi. extra de pignori-
bus, qui uolunt, ꝙ ante petitã, & interpellatã fideiuſ-
ſionẽ, & ſic ante moram uſufructuarius faciat fructus
ſuos, ſed ſi fuerit in mora illam præſtandi, tũc fructus
amittat, quia ad eſſe, & ſubſtantiam uſusfructus nõ eſt
neceſſaria illa ſatiſdatio, q̃ hẽt duas partes, vȝ de utẽ
do arbitrio boni uiri, & de reſtituendo res finito vſu-
fructu, niſi in his rebus, quæ uſu conſumuntur.l. 1.§.
habet.ff.uſufructua.quemadmo.caueat.gl.in l.fi.iun-
ctis no. per gloſam.in l. 1.ff.de uſufruct.& in l.1.C.eo
dem tit.& ibi Bal.& alij: & iõ interim uſufructuarius
facit fructus ſuos, niſi fuerit in mora præſtandi cautio
nẽ, ſeu ſatiſdationẽ, ut qa interpellatus extraiudiciali
ter, uel iudicialiter neglexerit, nã tũc fructibus carere
dẽt potius culpa, & negligẽtia, ſeu dolo ſuo, q̃ ꝙ ſic fi
nitus fuerit uſusfructus, & hoc eſt, quod uoluit dice-
re tex.in d.l.1.§.utilius, & in d.l.uxori.ff.de uſufruc.le
ga.& argum.l.1.in fi.ff.depoſiti.l.mulier.§. hæres. &
l.in fideicommiſſaria cum gl.ff.ad Trebellia.& opti-
mè probatur.ĩ d.l.uſufructu, & ibi Bal.C.de uſufructu
ibi vſufructu conſtituto conſequens eſt, &c. hoc eſt,
uenit ex quadam conſequẽtia ex natura uſusfructus.
¶Et ſi diceretur, ꝙ D.Andreas fuerit in mora præſtã-
di ſatiſdationẽ, quia fuit pronunciatũ iudicialiter cõ-
tra ipſum, ꝙ deberet preſtare cautionem de reſtituẽ-
do bona, &c.ergo à die huius pronuntię dici debet in
mora conſtitutus iuxta ea, quæ habentur.in l.uinũ.ff.
ſi certum peta.cum ſimilibus ibi no.item quia ipſe D.
Andreas fuit in mala fide, ex quo ſciuit, ſe uſufructua
rium eſſe, & iõ ſcire debuit ſe de iure teneri ad ſatiſdã
dũ de utendo arbitrio boni uiri, nec potuit iuris igno

rantiam allegare, cum eſſet in iure peritus.arg.l.fin.§.
ſed iuris cum ſimi.ff. de iur.& fac. ignoran.ergo non
potuit facere fructus ſuos, ſatisdatione nō præſtita.ar
gu.c.fi.de preſcrip.& hanc opinionē in terminis vidē
tur voluiſſe Abb.in d.c.fi.in ulti.ver.& ibi Petr.de An-
cha.Cyn.in l.1.C.de vſufruc.& in d.l. uſufructu. ibiq́;
Bar.in fi.& hanc opinionē refert Alexan.in apoſtil.ad
Bar.in d.l.uxori.& Pau.de Caſ.in d.l.vſufructu:Reſpō
detur prædictis, primo in proceſſu nō apparere, ꝙ hæ
redes D.Magdalenę petierint à D. Andrea ſatiſdatio
nem eſſe præſtandam, ergo ipſe nō pōt dici in mora
conſtitutus ex interpellatione extraiudicialiter facta,
30 † nec etiam ad hoc dici debet iudicialiter in mora cō
ſtitutus ex præmiſſa pronuncia de præſtando idoneā
cautionem ad reſtituendum bona, &c. quia ad hoc,
vt vſufructuarius poſſit cōmodo percipiendi fructus
priuari, requiritur, ꝙ noluerit, ſeu in mora fuerit ſatiſ
dandi de utendo arbitrio boni viri:Et de hac ſatiſda-
tione loquuntur iura uolentia vſufructuariū debere
ſatiſdare.vt in l.1.ff. vſufruc.quēad.cau. in d.l.vſufru-
ctu.& in l.1.C.de vſufr.in l.vxori.la 1.de vſufr.lega. &
gl.in l.1.de vſufr.& in d.c.fi.& vbiq́; per gl.extra de pi
gn.Sed per R.D.Magalottū non fuit pronunciatum,
ꝙ D.Andreas cautionē idoneā præſtaret de vtēdo ar
bitrio boni viri, ſed ſolum, & ſimpliciter de reſtituen-
do bona, ergo &c.Et quamuis cauere de reſtituendo
bona dicatur bona pars illius ſatiſdationis, quam vſu
fructuarius præſtare tenetur, tn̄ principalis pars, ſeu
cauſa dictę ſatiſdationis eſt, vt vſufructuarius vtatur
arbitrio boni viri, & non illa, quod bona reſtituātur,
vt in d.l.1.§.habet, et iura voluerunt illam eſſe ſic præ
ſtandam, vt materia, & via delinquendi remota eſſet,
vt habetur.in l.1.C.de vſufr.& in d.c.fi.& iura volētia
vſufructuarium teneri ad ſatiſdandum ſeu ipſum pri
uari:quia non ſatiſdederit, ſimpliciter conſiderant ſa
tiſdationem, ſeu cautionē de vtendo arbitrio boni vi
ri, & non ſimpliciter de reſtituendo bona, ergo con-
cludendum eſt, ꝙ non ſatiſdare de vtēdo arbitrio bo-
ni viri, prout ſumitur, & declaratur.in d.l.1.§.cauere
cum ſeq.ff.de vſufruc quemad. cau. & per gl.& Io.de
Imo.in d.c.fi.eſt illud, quod faciat vſumfructuarium
non poſſe fructus ſuos facere.vt in d.l.vſufructu, & in
31 d.l.vxori:Et † licet ſatiſdatio, quam vſufructuarius te-
netur præſtare, has duas cauſas contineat, hoc eſt cō
tinere debeat, vt in d.l.1.in prin.& in d.§. habet, tamē
diuerſæ ſunt hę ſtipulationes, & vna neceſſario aliam
non infert, vt ibi apertè probatur, dū tex. dicit, æquiſ-
ſimum prætori viſum eſt de vtroq; legatarium caue-
re, & vſurum ſe arbitrio boni viri, & cū vſusfructus ad
eum pertinere deſinet, reſtituturū, &c. due ergo ſunt
cautiones ſeparatæ, & ſeparatā cām, ſeparatūq; effe-
ctum habentes, vt præſupponunt Bal.& alij in d.l. vſu
fructu, ergo vna aliā neceſſario non infert, niſi vtraq;
fuerit præſtita.Sed apud iura ſolū reperitur, quod pro
pter cautionem de vtendo arbitrio boni viri omiſsā,
& neglectam vſufructuarius ſit priuandus.d.l.vxori.
d.l.vſufructu, & de hac cautione ſolū in caſu iſto du-
bitant doc.cōiter in locis allegatis.& in d.c.fi.cū ſim.
& non de illa de reſtituendo, ergo quamuis Do. An-
dreas iudicialiter potuerit dici interpellatus ſuper
cautione de reſtituendo ex illa pronuntiatione per
Reuerend.Do.Magalottum facta, non tamen poteſt
ex hoc dici conſtitutus in mora ſuper cautione de v-
tendo arbitrio boni viri, quia ex diuerſis non infer-
tur.l.Papinianus exuli. ff. de minoribus.l.inter ſtipu-
lātem.§.ſacrā, uer.ſed hæc diſſimilia ſunt. ff. de uerb.
32 ob.cum ſimi.Præterea † quoad conſtituendum uſufru
ctuariū in mora, & faciendum, ut is non poſſit facere
fructus ſuos, nō ſufficit uſufructuariū ſciuiſſe, ſeu ſci-
re debuiſſe ſe ad cauēdū, ſeu ſatiſdādū teneri, ſed re-
qritur, ꝙ vſufructuarius fructus pceperit ꝯdicēte,
ignorāte ipſo proprietario, nā qn̄ illos percepit, p
prietario ſciente, & patiente, tunc illos facit ſuos,
quod non p̄ſtiterit cautionē, ut concludit Bar.in
uxori, cū quo pertranſeunt Alex.ibi. & Io.de Imo
d.c.fi. & Pau.de Caſt.in d. l. uſufructu, qui remitti
33 ad not.per Bar.in d.l.uxori:& † Bal.in d.l.uſufruct
in fi.2. col.dicit, ꝙ ſi uſufructuarius non ſatiſdat p
pter ignorantiam, aut negligentiā, ſeu diſſimula
nē proprietarii, ipſe facit fructus ſuos. & in ult.col
quit, ꝙ ſi ſatiſdatio non petitur à proprietario, n
offertur, quia diſſimulat, imputādū eſt proprieta
ut in l.hac edictali.§.ſin aūt utraq;, & not.ibi in v
mobilium. C.de ſecun.nupt. & facit id, quod hr.
mulier.§.ſi hæres. & in l.in fideicōmiſſaria. ibiq́; g
Doct.ff.ad treb. Sed in caſu noſtro ſatiſdatio non
petita à proprietario, qui ſciuit, uſumfructū fuiſſ
Andreæ relictū, ergo &c. ¶Non obſtat, ꝙ legatū
relictū uſusfructus factū D. Andreæ de iure nō po
rit ualere, qm̄ teſtatrix do.Andreæ reliquit uſum
ctū oīum bonorū mobiliū, & immobilium, & poſ
lius mortē hæredē uniuerſalē inſtituit do. Lauren
p ea, quæ magis cōiter uolunt ſcriben. maximè Al
& Moder.in l.extraneum.C.de hær.inſti. ubi latè
articulū examinant, pluresq́; allegāt:& hanc opin
nē ſequuntur Petr.de Anch. & Io.de Imo.in d.c.fi
pign.in ult.col.Io.And. ī addi.ad Spec.in tit.de pi
in §.2.in uerſ.porrò uſufructuarius &c. Imò.in l.fil
à patre.ff.de lib.& poſth.in prin.& in l.hęreditas.ff
hære.inſtit.Dyn.in conſi.9.quæſtio talis eſt &c.&
ned.de Plūbino.in l.qui duos.in princ.ff.de manu
34 ſta.cum ſi.Quia reſpōdetur primo, † prædicta eſſe
ra, qn̄ alicui ſimpliciter eſſet relictus uſusfructus o
niū bonorū, & poſt mortē eſſet inſtitutus alius hæ
uniuerſalis per rationes, & iura, quibus illi, qui ha
partē tenēt, mouent, ſecus ſi eſſet relictus vſusfruct
oīum bonorū p hæc uerba, relinquo maritū, ſeu u
rē, ſeu aliū dn̄m, & uſufructuariū oīum bonorū
uel p alia ſimilia uerba, nā ex quo teſtator dixit u
mea, ſeu marit⁹ meus ſit dn̄s, & uſufructuarius oīu
bonorū &c. & poſt eius mortē inſtituo Titiū hære
uniuerſalē &c. prout factū fuit in caſu noſtro lega
35 vſufructus ualebit, quia † ēt nō adita hæreditate p
redē inſtitutū, poterit uſufructuarius propria aucto
tate uſumfructū apprehendere, nam per uerba p̄dic
maritus dicetur hæres inſtitutus in uſufructu, q
bum dn̄m hæredis inſtitutionē denotat. l. his uerbi
ff.de hære.inſti.& Inſti.de hære.quali.& diffe. circa
iunctis not.p Bar.in l.ex facto proponebat. ff. de hæ
inſti.quā concluſionē, & declarationē poſuit Bene
de Plumb. in d.l.q duos, & illū ſequit Alex.in d.l.e
traneū.circa fi.ita limitādo opi.cōem, de qua ſ̄.ex
bus infertur, ꝙ in caſu noſtro do.Andreas fuit uſuf
ctuarius tanquam inſtitutus in uſufructu oīum bon
rū, & ſic in re certa, ut p Bar. & alios.in d.l.ex facto.
per Alex.& alios.in l.quoties.C.de hęre.inſti.& ſol
dicere legendo.in c.raynutius.extra de teſta. Ex q
36 etiā infertur, † ꝙ ipſe do. Andreas de iure non pot
aſtringi ad ſatiſdandū de utēdo arbitrio boni uiri, q
cū ipſe fuerit inſtitutus in uſufructu oīum bonorū
illa uerba, relinquo dn̄m, & uſufructuariū, ut ſ̄.& po
illius mortē uniuerſaliter fuerit inſtitutus do. Lau
tius, ſequit, ꝙ do.Andreas ſpem à iure approbatā ha
buit ſuccedendi non ſolum in uſufructu, ſed etiam i
proprietate eueniente caſu, ꝙ do. Laurentius nolu
ſet, uel nō potuiſſet eſſe hæres, ut quia ipſi do.Andre
p̄deceſſiſſet, qm̄ detracta mentione vſusfructus, p
inde eſſet, ac ſi ſimpliciter fuiſſet hæres inſtitutus. a
gum. l.1. §.ſi ex fundo. cum ſimilibus. ff. de hæred
inſtituen. & eorum, quæ habentur ibi. in d.l.ex facto
&in

& in d.l.quoties.per Bar.& oēs, & in terminis ꝑ Imo.
in d.c.fi. in ult.col. & in hac ratione fundata fuit ſñia
domini Poteſtatis lata ad fauorem D. Andreæ pronū
ciando, D.Andream uſufructuarium, & eueniente ca
ſu, ꝙ D.Laurentius prædecederet, aut nollet eſſe hæ-
res, ꝙ tunc D.Andreas eſſet hæres proprietarius. Pro-
pter hanc igitur ſpem à iure approbatam, ēt ꝙ fuerit
ſpes incerta, ipſe vſufructuarius non tenetur ſatiſda-
re de utendo arbitrio boni uiri, ut uolunt gl.cōiter in
d.l.uſufructu.in d.l.uxori.& in d.c. fin. & ubiq; Doct.
hoc ſequuntur per tex.cum gl.in l.ſi vſusfructus.§.pla
nè.ff.de vſufruc.quemadmod.cau. Præterea tenendo
opinionem, quam refert, & ſequitur Paul. de Caſt.in
d.l.1.§.ſi ex fundo.quæ fuit opinio Bald. in l.id, quod
pauperibus.C.de epiſ.& cleri. ſequuta ēt ab Alexā. in
conſil.45.in 4.uolum. & in conſi. 162.in 2. uolum. ꝙ
37 † qñ uxor maritum, uel ècontra inſtituit in uſufructu
omnium bonorum, & poſt illius mortem inſtituit a-
lium hæredem uniuerſalem, tunc inſtitutus in uſufru
ctu dicatur in uita ſua hęres uniuerſaliter etiā quoad
proprietatem, ſed grauatus reſtituere hæreditatē per
fideicommiſſum illi, qui fuit poſt eius mortem inſti-
tutus, ut ibi per eos, ſequetur, ꝙ ī terminis noſtris ma
ritus, qui dicitur eſſe inſtitutus in uſufructu omnium
bonorum, ut ſupra, dicetur in uita eſſe hæres etiā pro
prietarius, & poſt eius obitum grauatus de reſtituen-
do hæreditatem per fideicommiſſum D. Laurentio.
Ex quibus infero, ꝙ illos fructus, quos interim perce-
pit inſtitutus primo loco, qui onere fideicommiſſi di
citur grauatus, irreuocabiliter ſuos feciſſe dicetur, qa
iudicio teſtatoris eos percepit. d. l. in fideicommiſſa-
ria.& d.l.mulier.§.hęres.cum ſimilib. nam præſtatio,
ſeu non præſtatio fideiuſſionis, ad quam de iure tene
tur grauatus per fideicommiſſum, iuxta. l. iubemus.
C.ad trebellia.& per totum.ff.& C. ut legato.& fidei-
commiſſ.nom.cauea.& in l. cum tale. §.titius.ibique
Pau.de Caſtr.ff.de conditio.& demon.non impedit,
quin uſque ad mortem poſſit fructus percipere, illoſ
que ſuos facere irreuocabiliter.d.l.in fideicommiſſa-
ria.& contrarium iure cautum non reperitur. Infero
etiam, ꝙ ex quo interim ipſo uiuente dicitur habere
proprietatem, non debuit teneri ad prestandam illā
cautionem de utendo arbitrio boni uiri, tum quia nō
eſt uſufructuarius, qui ſolum ad hoc de iure tenetur,
38 ut ſupra, tum etiā quia † uſufructuarius, qui habet cer-
tam ſpem ad proprietatem, non tenetur ſatiſdare, ut
oēs gl. & Doct. uolunt in d.l. uſufructu. & in d. l. uxo
ri, ac etiam in d.c.fi.& ſupra dixi: ergo hoc magis dicē
dum eſt in eo, qui fuit in uſufructu bonorum inſtitu-
tus, nam interim, quouſq; durat uſusfructus, dicitur
eſſe proprietarius, & facit id, quod uoluit Cor.in cōſi.
173.circa primū, &c.in 3.uol. & habetur per Bar.in d.
l.uſufructu.C.de uſufruct. ¶Non obſtat etiam prędi-
39 ctis, † ꝙ relictum uſusfructus factum marito dēt cum
lucro dotis ex diſpoſitione ſtatuti debito computari,
ut uolūt Doc.cōiter in l.ſi cum dotem.§. ſi pater, vbi
Bar.ff.ſolu.matr.& probatur per tex.ibiq; Bar.Alexā.
& oēs cōiter, in auth.preterea.C.und.uir.& uxor.quo
niam (ut inquit Bar.in d.auth. & ſentit in d.§.ſi pater.
& clarius in l.in quartam.in pen.col.ff.ad leg.falcid.)
ſicut cum legitima debita iure naturæ, quæ ex iuris di
ſpoſitione debetur, computatur id, quod fuit filio le-
gatum, & relictū.l.qm̄ nouella.C.de inoffi. teſt.cū ſi.
ita etiam in caſu noſtro, qm̄ de illa legitima argui po
teſt ad portionem dotis debitam, ſeu acquiſitam ma
rito ex diſpoſitione ſtatuti, & ita præſupponunt, & ar-
guunt Doct.cōiter in d.§.ſi pater.in d.auth.preterea.
& in d.l.in quartam. quia reſponderi pōt retorquen-
40 do argm̄, ꝙ † ſicut ī legitima debita iure naturæ, quæ
eſt portio ex prouiſione legis debita, non ꝯputatur le
gatū uſusfructus filio factum, quia legitima dētur ex
bonis, & ex ſubſtantia patris.l.ſcimus.§.repletionem.
C.de inoffi.teſt. & fructus, qui poſt mortē teſtatoris,
& patris percipiuntur, non ſunt in bonis, nec de ſub-
ſtantia patris.l.qđ his uerbis.in prin.ff.de lega.3.& ius
uſufructus formalis ēt non dr̄ de ſubſtantia, & bonis
illius, arg.l.rem in bonis.cū gl.ff.de acq.rer. dom. l.1.
cum gl.ff.de uſufr.leg.& l.qđ noſtrum.ubi caſus.ff.de
uſufr.& no.per gl.in l.nemo plus iuris.ff.de reg.iur.&
tenet Pau.de Caſt.& alij in d. §. repletionē.per illum
tex.ita in portione dotis marito debita poſt mortem
uxoris, quæ ſimiliter ex legis, ſeu ſtatuti ꝓuiſione de-
betur, non dēt legatum uſusfructus bonorum ipſi ma
rito factum computari, qm̄, ut dictum fuit, quoad cō
penſationē huiuſmodi faciendam, utrum legatū cō-
putetur in eo, quod ſaltē ex legis diſpoſitione dētur,
Bar.& Doc.oēs uelle uidentur, ꝙ argumentū de legi
tima ad lucrū dotis acquirendū marito propter debi
41 tum uxoris procedat. Præterea † ubicunq; apparet de
mente teſtatoris, ꝙ faciendo legatū ipſe noluerit præ
iudicare legatario, puta filio, ſeu marito, quando eſſe
mus in caſu, quo pater filio, ſeu uxor marito legauiſ-
ſet, tunc illa præſumptio, ꝙ legauerit animo compen
ſandi tollitur, ut in terminis ſentiunt Doc.in d. auth.
præterea, & in d.l.ſi cum dotē.§.ſi pater. qui dñt com
penſationem fieri, qñ ſumus in dubio, ut quia nō ap-
pareat, an legatum fuerit factū animo compenſandi,
nec ne, ergo qñ ex uerbis teſtatoris ꝯtrariū appareat,
uidelicet, ipſum per legatum factū noluiſſe in aliquo
præiudicare, dicendū eſt cōpenſationi locū nō eſſe,
ut ibi per Doc. & quia in incertis, & non in certis lo-
cus eſt cōiecturis.l.cōtinuus.§.cū ita.ff.de uerbo.obl.
& facit id, quod ſenſit Bal.in conſi.53.in 3.uol.& in d.
auth.præterea.& optimè faciūt ea, quæ ſtatim dicam
poſt Alex. Sed in caſu noſtro apertè cōſtat, ꝙ D.Mag
dalena teſtatrix legando ipſi D. Andreę eius marito,
noluit illi præiudicare, ut patet tā ex uerbis legati ei
facti, q̃ ēt ex uerbis legati facti Iuniperæ eius ancillæ,
42 ergo, &c. Tertio † qñ uxor marito aliqd de bonis ſuis
legauit, puta dicendo lego tale quid de bonis meis,
uel bona mea, tunc legatū non cenſetur factū animo
cōpenſandi cū lucro dotis, qđ maritus habere debe-
bat, qm̄ cū hæc uerba de bonis meis, uel bona mea im
portent legatū deberi deducto ęre alieno, nā bona di
cuntur ære alieno deducto.l.ſubſignatū.§.bona.ff.de
uer.ſig.& l.mulier bona.ff.de iur.dot.ſequitur, ꝙ poſt
deductionē portionis ex forma ſtatuti debitæ, vr̄ mu
lier uoluiſſe legatū deberi, ita ſenſit Bal.in d.l.ſi cū do
tem.§.ſi pater.ubi hoc refert, & tanquā pulchrū dictū
ſequitur Alex.in 3.col.in uer.p̄dictis adde. & ibi Mo-
derni: Sed in caſu noſtro D. Magdalena teſtatrix reli-
quit D.Andreæ marito uſumfructum bonorū ſuorū
mobilium, & immobilium, ergo cōcludēdū eſt, illud
legatum non feciſſe aīo cōpenſandi: Quod quidē cla
rè īferri vr̄ ex verbis ipſius legati, dū dr̄, ꝙ teſtatrix uo
luit ipſum eſſe uſufructuariū abſq; moleſtia, & impe-
dimēto, &c. ¶Circa ualiditatē, & nullitatē diuiſionis
nō eſſet inſiſtendū, quia ſuper hoc nihil ur̄ principali
ter in proceſſu deductum, neque petitum, & propte-
rea dici poſſet ſuper hoc nō eſſe laborandū pro deci-
43 ſione dubitationis, † ne cōtingat iudicari ſuper nō pe
titis.l.ut fundus.ff.cōmu. diuid.l.fi.C. de fideic. lib. &
c.licet heli. de ſimo.cum aliis ſimi. & ſꝑ dici pōt, hoc
non fuit petitū.c.cū dilectus .de ordin.cogni.gl.nota
bilis in c.cū dilecti.in uer.reddendā.extra de empt. &
uenditio. quæ optimè nobis inſeruit. Nec ſufficit ali-
quid fuiſſe deductū ꝑ uiā exceptionis, uel replicatio-
nis ad effectū, ut ſequat̄ ꝯdēnatio, niſi qd principali-
ter petat̄, qm̄ regulariter uirtus exceptionis eſt exclu-
dere, & repellere. d.c.cū dilectus.& ibi glo. & Docto.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶Prętерea ɔcludi ēt pōt ex pluribus, diuiſionē factā
in ſe ualuiſſe, quia facta fuit forma ſtatuti ſpecialiter
loquentis de diuiſionibus fiendis ſeruata. Nec obſtat
ſtatutum ſub rub. q̄ forma ſit ſeruanda in ɔ̃ctibus mi-
44 norum, † quia illud ſtatutum loquitur generaliter de
alienationibus, & contractibus minorum: ſtatutū ue-
ro, cuius, forma fuit ſeruata, ſub rub. de diuiſione bo-
norum cōium, &c. eſt ſpeciale, & expreſsè diſponit ſu
per diuiſione bonorum, & ſuper illius forma, ergo il-
lud dēt ſeruari, & attendi, & non generale, quia gene
ri per ſpeciē derogatur. c. generi. de reg. iur. in 6. c. 1. &
ibi plenè habetur p̱ Doc. maximè Modernos. extra de
reſcrip. cum aliis pluribus, quæ allegari poſſent. Secū-
do reſpondeo, ꝙ ſtatutum, quæ forma ſit ſeruanda, lo
quitur in contractibus, & alienationibus uoluntarijs,
quæ fierent de cōi conſenſu partiū contrahentiū, ſta-
tutū uerò de diuiſione bonorum loquitur de aliena-
45 tione neceſſaria, q̄ fieret ex iuris diſpoſitione, † in qua
non requiritur forma; ſeu ſolennitas requiſita gene-
raliter in alienationibus, & contractibus, qn̄ propriè
non eſt alienatio, nec continetur alienationis appel-
latione, ēt ſi ī materia prohibitæ alienationis eſſem⁹,
ut in l. & iō, & ibi gl. & Doct. ff. de condict. furt. l. peto.
§. pręediū. ff. de leg. 2. l. pater filiū in prin. & ibi Bar. ff.
de leg. 3. & l. alienationis. ff. fami. herciſ. per quē text.
hoc uoluit Alberi. in 2. parte ſtatutorū. in 2. q. l. 1. & ibi
46 gl. & Bar. ff. de præd. mino. ubi caſus clarus. Et † iō pro
hibita alienatione rerum minorum, niſi fiat cum cer
ta ſolennitate, non dicetur prohibita illa alienatio, q̄
fieret ex iuris diſpoſitione ēt inuito dn̄o, ut eſt text. in
d. l. 1. & faciunt no. per Bar. in l. Papinianus. §. ſed nec
impuberis. in 2. col. uerſi. probatur ſimiliter, &c. ff. de
47 inoffi. teſtam. † ubi ſi creditor vult vendere bona pu-
pilli ſibi obligata, pōt illa uendere non ſeruata ſolen-
nitate. l. ſi pupillorum. §. 1. ff. de reb. eorum, & melius
probatur in d. l. 1. cum gl. ibiq; Bal. & cæteri. ¶ Circa
ultimum, utrum D. Laurentius teneatur de euictio-
ne pro illis quatuor tornaturis terrę per monaſteriū
apprehenſis, breuiter recurrendū eſt ad textum cum
ibi not. in l. ſi fratres. C. cōmu. vtriuſq; iud. & melius,
ac clarius ad tex. & ibi per Baldum, & alios in l. ſi fami
liæ. C. famil. herciſ. & ad not. per Bartolū, & Alex. in l.
qui Romæ. §. duo fratres. in 9. q. col. ult. ff. de uerborū
obli. Ex quibus locis colligi pōt ſolutio huius noſtræ
48 quæſtionis, † nam ſi hæ quatuor tornaturę perueniſ-
ſent ad Do. Andream ex diuiſione, ut ſupra, facta, &
is ſciuiſſet illas eſſe iuris emphyteotici, concludendū
eſſet dictum Do. Laurentium non teneri de euictio-
ne, & quia fuerunt euictæ per monaſteriū ex qualita-
te, & natura rei inhærente, & ubicunq; res euincitur,
ex qualitate inhærente ipſi rei, ſeu ex natura rei, tunc
nō debetur euictio. l. ſi quis domū. §. pen. ff. loc. vr̄. n.
res cum ſua qualitate, & natura adiudicata, l. & puto.
§. fi. ff. fam. herciſcun. ita concludit Bal. in d. l. ſi fami-
liæ. in ult. col. in uer. ſecundo noto, &c. & hoc proce-
dit, qn̄ eſſemus inter ſcientes qualitatem rei, ſecus ſi
inter ignorantes, ut ibi per Baldū. Ex quibus infertur,
ꝙ qn̄ res fuiſſet alicui adiudicata, aut res allodialis uē
dita, quamuis ex natura contractus euictio ueniret. l.
quod ſi nolit. §. qui aſſidua. ff. de ædil. ędict. l. pacta cō-
uenta in prin. cū ibi no. ff. de contrahen. empt. l. ſi mā
cipium. §. ſi cōi. ff. de euict. & l. ſi ob cām. C. eod. tit. tn̄
ſi uendita, ſeu adiudicata eſſet res emphyteotica ali-
cui ſcienti conditionem, & qualitatem rei, & res eēt
ex natura, & qualitate rei euicta, tunc de euictione a-
gi non poſſet. arg. d. l. ſi fratres, l. ſi fundum. ff. de euict.
& arg. eorum, quę uoluit Bal. in d. l. ſi familiæ. in 5. op
poſi. & in d. uer. 2. noto, ac etiam in ver. ſeq. ibi. 3. no-
ta. l. damni infecti ſtipulatio pertinet. in prin. ff. de dā.
infect. l. nomen. ff. de hęred. uel actio. uend. & d. l. ſi qs

domum cum aliis ibi per Bal. allegatis: Sed in caſu
ſtro res emphyteotica fuit uendita, ſeu adiudicata
Andreæ ſimpliciter ab æſtimatorib⁹ deputatis ad
haſtandum abſque eo, quod promiſſum illi fuerit
euictione, & ipſe ſciuit qualitatem, & naturam rei,
go ex quo fuit euicta propter naturam, & qualitat
rei inhęrentem, non pōt contra D. Laurentiū de e
49 ctione agi. Præterea † ipſa res euicta fuit de facto,
extraiudicialiter abſq; eo, quod iudicialiter conu
cerentur hæredes D. Andreæ, illiſq; non citatis, &
de facto ſaltem reſpectu hæredum, ergo ipſi cōtra
Laurentium de euictione agere nō poſſunt. l. Luc
ff. de euict. & ibi Docto. l. item ſi uerberatum. §. 1. ff
50 rei uend. & l. emptor. C. de euict. in fi. Vltimo † euic
denunciata non fuit D. Laurentio, ergo nō pōt cō
eum ratione euictionis factæ agi. l. ſi fundo. in fi. ff
euictio. & d. l. emptor, & ibi glo. & Doct. omnes: &
pro nunc reſideo, & cōcludo in omnibus, vt ſupra
ctum fuit: Ex quibus poterunt excellentiſſimi do
ni arbitri colligere, qualiter ſuper difficultatibus
dare, & iudicare debeant.

S V M M Æ.

1 *Correctio iuris non fit tacitè, nec per ſubauditum intellectum,*
expreſſè, & per diſpoſitionem iuris directo contrariam.
2 *Aduerſatiuæ natura eſt, ut præcedentibus retentis iïſdem ter*
nis aduerſetur.
3 *Filijs primi matrimonij contra ſecundum maritum magis fauet*
quàm filijs ſecundi matrimonij.
4 *Filij uerbum in diſpoſitione, & conceſſione ſimpliciter de filijs*
quente facta inter maritum, & vxorem etiam filios alter
& prioris matrimonij comprehendit.
5 *Filiorum mentio in l. cum uir, & in l. ſi uir. ff. de conditio. &*
monſtratio. quare de filijs tantum teſtatoris, & illius matr
nij, in quo diſponens deceſſit, intelligatur, & non de filiis a
rius quoque matrimonii.

E P I T O M E.

STATVTO ſimpliciter uolente, ꝙ moriente u
re abſq; filijs maritus dotem, ſeu illius partem luc
tur, ſi ſuperſint filii primi matrimonij, maritus ad
rum præiudicium ad illud lucrum non admittitur.

C O N S I L I V M X L I I.

VIso doctiſſimo conſilio excellentiſſim
& uti fratris mei maioris D. Andreæ A
ciati ſuper difficili materia edito, quia
ctè, & iuſtè conſuluit ad fauorem filior
primi matrimonij, & contra ſecundū m
ritum tertiam partem dotis ex ſtatuti Forliuienſis d
ſpoſitione retinere uolentem, in eius ſentētiā, qua
ueriorem, & æquiorem eſſe arbitror, uenio per mo
ua ſua, & ulterius, quia non reperio, ꝙ per illud ſta
tum Forliuienſe derogatum fuerit diſpoſitioni le
hac edictali. C. de ſecū. nup. in fauorem filiorū pri
matrimonij æditæ, nam in principio, dum in eo ca
tur, quòd ultra legata ab uxore marito facta, mari
lucrari debeat tertiam partem dotis, & mobilium,
ue corredi, ſtatutum loquitur, quando ipſa uxor de
deret ſine filijs legitimis, & naturalibus ſimplicit
abſolutè, ac indefinitè: Nos autem ſumus in caſu,
quo uxor deceſſit cum filijs, ſeu filiabus, quę filior
appellatione continentur, ad tradita per Bar. in l. li
rorum. ff. de uerb. ſignifi. & ſic ex hac prima parte ſt
tuti dici non poteſt derogatum diſpoſitioni. d. l. h
edictali, quæ loquitur, quando extarent filij primi m
trimonij, nec ex eo, quod dici poſſet, ſtatutum illu
quando in rubro, & nigro dicit, abſque liberis, ſeu f
lijs, debere intelligi, quòd loquatur de filiis illius m
trimonij, cuius maritus tertiā dotis uellet lucrari. a
l. cum uir, & in l. ſi uir. ff. de conditi. & demonſt. cu
ſequen. cenſeri debet per ſtatutum illud ſublata di
ſpoſitio

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN